

Айзък Азимов

Вредното питие

– Последниците от вредното питие – каза Джордж с тежка алкохолна въздишка – трудно могат да бъдат оценени.

– Не и ако си трезвен – отбелязах аз.

Той ме изгледа със светлосините си очи, а в погледа му се четеше смесица от упрек и възмущение.

– Кога съм бил – попита той – в друго състояние?

– Откакто си се родил – казах аз, но след като осъзнах, че не съм справедлив спрямо него, бързо се поправих. – Откакто са те отбили от кърмата.

– Приемам това – отвърна Джордж – като един от нескопосните ти опити да проявиш чувство за хумор.

И с възхитителна разсеяност той вдигна моята чаша, отпи малко и я върна на масата, като продължаваше да я стиска здраво.

Отминах този факт. Да се изтръгне питие от Джордж е все едно да измъкнеш кокал от гладен булдог.

– Когато ти говорех – каза Джордж, – аз си мислех за една млада жена, която много ме интересуваше в невинния смисъл на думата и се казваше Ищар Мистик.

– Необичайно име – отбелязах аз.

– Но пък много подходящо, тъй като Ищар е името на вавилонската богиня на любовта, а Ищар Мистик си беше същинска богиня на любовта – или поне потенциална.

Ищар Мистик бе това – започна Джордж, – което се нарича жена с хубава фигура, ако човек има вродена склонност да подценява. Нейното лице бе красиво в класическия смисъл, всяка черта бе съвършена и то бе увенчано като ореол от златиста коса, копринена и блестяща. Тялото ѝ би могло да се опише само като супереротично. То бе хълмисто и прекрасно, комбинация от твърдост и податливост, съчетани в гладко изящество.

Мръсното ти подсъзнание сигурно те кара да се чудиш откъде съм толкова наясно с нейните прелести, но, уверявам те, това е оценка, която съм в състояние да направя благодарение на големия си опит, а не поради никакви преки наблюдения в конкретния случай.

Облечена, тя предлагаше повече прелести, отколкото можеш да откриеш при по-обичайния начин за показване в списанията, представящи артистични виждания за тези неща. Тънка талия, издутини под и над нея, балансирани с изключително разточителство, които не би могъл да

си представиш, без да си я видял; дълги крака, изящни ръце, а всяко нейно движение имаше за цел да те омагьоса.

И въпреки че човек едва ли би могъл да иска нещо повече от такова физическо съвършенство, Ищар имаше също остър и гъвкав ум и завърши учението си в Колумбийския университет със степен магна кум лауде – макар че всеки с основание би предположил, че средният университетски професор, когато оценява Ищар Мистик, се чувства подтикнат да закръгли оценката в нейна полза. След като и самият ти си професор, мой скъпи приятелю (казвам това без да искам да наскърбя чувствата ти), мога да имам само най-ниското възможно мнение за тази професия.

След всичко това човек би могъл да си помисли, че Ищар си избираше който мъж си поиска и променяше избора си едва ли не всеки ден. Минавало ми е през ума, че ако тя ме избере, аз ще се постарая да откликна на предизвикателството заради моето джентълменско уважение към красивия пол, но трябва да призная, че се колебаех да споделя с нея този факт.

Защото Ищар имаше един лек недостатък – тя беше доста огромно същество. Надхвърляше метър и осемдесет с един-два сантиметра; имаше глас, който, когато е развълнувана, напомняше тръбен призив на тромпет; говореше се, че се нахвърлила срещу един твърде масивен хулиган, който непредпазливо решил да я задява, вдигнала го във въздуха и го метнала през улицата, при това доста широчка улица, запращайки го в стълба на уличната лампа. Той прекарал шест месеца в болница.

Мъжката половина не проявяваше кой знае какво желание да ѝ дава аванси, дори от най-почтително естество. Непреодолимият импулс бе винаги потискан от дълги размисли дали е физически безопасно да се опита. Дори самият аз, който съм смел като лъв, както знаеш, открих, че се замислям да не ми строши кокалите. Та така, да изковем фраза – съзнанието превръща всички ни в страхливци.

Ищар разбираше добре положението и ми се оплака горчиво, спомням си случая много добре. Беше разкошен пролетен ден и ние седяхме на една пейка в Сентръл парк. Спомням си, че най-малко трима бягащи за здраве не успяха да си поделят един завой, загледани в Ищар, и забиха носове в спор с едно дърво.

– Аз вероятно ще остана девственица през целия си живот – проплака тя и възхитително извитата ѝ долна устничка потрепери. – Никой не проявява интерес към мен, абсолютно никой. А скоро ще стана на двацет и пет.

– Разбери моя... моя мила – казах аз, внимателно пресягайки се към

нея, за да погалия ръката ѝ, – младите мъже изпитват страхопочитание пред твоето физическо съвършенство и не се чувстват достойни за теб.

– Това е смешно – извика тя достатъчно силно, за да накара неколцина минувачи да се обърнат въпросително към нас. – Опитваш се да ми кажеш, че те изпитват глупав страх от мен. Има нещо странно в начина, по който тези глупави създания вдигат глава към мен, когато ни запознават, и потриват кокалчетата на ръката си, след като сме се ръкували, от което веднага ми става ясно, че нищо няма да излезе. Те само промърморват: „Приятно ми е“ и бързо се отдалечават.

– Ти трябва да ги насърчиш, мила Ишар. Трябва да гледаш на мъжа като на крехко цвете, което може да разцъфти истински само под топлиите лъчи на твоята усмивка. Трябва по някакъв начин да покажеш, че приемаш неговите аванси и да се въздържаеш от всякакви опити да го сграбчиш за реверите на самото или за дъното на панталоните и да му забиеш главата в стената.

– Никога не съм правила така – възмутено отсече тя. – Почти никога. А как, за бога, очакваш да изразя готовност да приема аванса? Аз се усмихвам и казвам: „Как сте?“ Нали така? И винаги казвам: „Какъв хубав ден е днес!“, дори и да не е.

– Не е достатъчно, мила моя. Трябва да поемеш ръката на мъжа и нежно да я подпъкнеш под твоята. Би могла да го щипнеш по бузата, да го погалиш по косата, да гризнеш лекичко връхчетата на пръстите му. Подобни дребни жестове показват известен интерес, определена готовност от твоя страна да участваш в приятелски прегръдки и целувки.

Ишар гледаше ужасена.

– Не бих могла да сторя това. Просто не бих могла. Възпитана съм по възможно най-строгия начин. Не мога да се държа другояче освен най-прилично. Мъжът е този, който открито показва предпочитанията си и дори и тогава аз трябва да се държа резервирано и колкото може по-твърдо. Майка ми винаги ме е учила така.

– Но, Ишар, направи го, когато майка ти не те гледа.

– Не мога. Аз просто... имам твърде много задръжки. Защо да не може един мъж просто... просто да се нахвърли върху ми?

Тя се изчерви от някаква мисъл, която сигурно бе минала през главата ѝ при тези думи, а голямата ѝ, но изваяна съвършено ръка, се притисна до гърдата ѝ. (Чудя се само дали тя съзнаваше колко привилегирована е ръката ѝ в подобни случаи.)

Струва ми се, че думата „задръжки“ ми даде идеята. Аз казах:

– Ишар, детето ми, имам разковничето. Трябва да започнеш да си

пийваш алкохол. Има безброй напитки с доста приятен вкус, които здравословно оживяват човека. Ако поканиш някой младеж да сподели няколко „скакалеца“ с теб, или „маргарете“, или някое друго от десетки-те питиета, които мога да ти изброя, ще забележиш, че твоите задръжки ще намалее, както и неговите. Той ще се осмели да ти отправя предложения, каквито никои джентълмен не трябва да отправя на дама, а ти ще добиеш кураж да се кикотиш докато той ти говори така и да предложиш да посетите хотелската стая на някой, където майка ти не би могла да те намери.

Ищар въздъхна и отговори:

– Колко прекрасно би било, но не може да стане.

– Сигурен съм, че може. Почти всеки мъж би бил доволен да изпие чашка с теб. Ако се колебае, предложи му ти да платиш сметката. Няма достоен мъж, който би отказал пиетие, когато една дама му предлага...

Тя ме прекъсна.

– Не става дума за това. Проблемът е у мен. Аз не мога да пия.

Никога не бях чувал подобно нещо.

– Само отваряш уста, мила моя...

– Знам това. Аз мога да пия – искам да кажа, че мога да поглъщам пиетие. Говоря ти за ефекта му. Ставам гроги.

– Но ти няма да пиеш толкова, ти...

– Само от една чашка ставам гроги, освен ако преди това не ми прилошее и не повърна. Опитвала съм много пъти, не мога да изпия повече от една чашка, а след като я изпия, вече нямам никакво настроение за... нали се сещаш. Предполагам, че това е дефект на моята обмяна на веществата, ала майка ми твърди, че било дар божи и имало за цел да ме запази добродетелна от желанието на низки и порочни мъже, които биха се опитали да ме лишат от моята чистота.

Трябва да си призная, че за момент останах безмълвен при мисълта, че някой намира достойнства в невъзможността да се отдаваш на насладите на гроздето. Но идеята за подобна перверзност затвърди решителността ми и породила такова безразличие към опасността, че наистина опипах якостта на горната част на ръката на Ищар и казах:

– Дете мое, остави това на мен. Аз ще оправя всичко.

Знаех точно какво трябва да направя.

Никога не съм споменавал пред теб за моя приятел Азazel, тъй като по този въпрос съм напълно дискретен – виждам, че се каниш да възразиш, че знаеш за него, но не съм учуден, имайки предвид твоето добре известно досие на човек, който ненавижда истината (ако мога да се

изразя така, без да искам да те наранявам).

Азazel е дявол, надарен с магическа сила. Мъничък дявол. Ако искам да сме точни, той е само два сантиметра висок. Това обаче е хубаво, тъй като го кара постоянно да демонстрира значимостта и възможностите си пред човек като мен, когото той с удоволствие възприема като по-низкостоящо същество.

Той винаги се отзовава на моите повиквания, ала е безполезно да очакваш от мен да ти разкрия подробности за това, как осигурявам присъствието му. Би било непосилно за твоя ограничен мозък (не те обиждам).

Азazel пристигна в лошо настроение. Очевидно е наблюдавал нещо от рода на спортно състезание, в което бил заложил близо сто хиляди закини, и изглеждаше малко ядосан, че ще пропусне да види крайния резултат. Аз изтъкнах, че парите са боклук и че той съществува в тази вселена, за да помага на нуждаещата се интелигентност, а не да трупа безстойностни закини, които сигурно ще загуби при следващото залагане, дори сега да ги спечели, което е съмнително.

Тези разумни и неоспорими доводи не успяха ни най-малко да успокоят нещастното създание, чиято преобладаваща черта е твърде отвратителната склонност към егоизъм, така че реших да му предложа четвърт долар. Струва ми се, че алуминият е средство за размяна в неговия свят и тъй като не възнамерявам да го насърчавам да очаква материална отплата в замяна на незначителната помощ, която би ми оказал, аз прецених, че четвърт долар за него е многократно повече от стотен хиляди закини, а в резултат на това той с готовност призна, че моите грижи са по-важни от неговите. Както винаги твърдя, силата на разума се проявява видимо най-накрая.

Обясних му проблема с Ищар и Азazel каза:

– Един път и ти да ми поставиш разумен въпрос.

– Нищо чудно – отговорих аз. – Както ти е известно, аз не съм неразумен човек. Само че държа на своето.

– Вашият нещастен биологически вид – продължи Азazel – не разгражда ефикасно алкохола, така че междинните продукти се акумулират в кръвния поток и предизвикват различни неприятни симптоми, свързани с интоксикация – една подходящо създадена дума, както се убедих от изучаването на вашите речници. Това е гръцка дума и означава „отравяне отвътре“.

Аз се изсмях. Съвременните гърци, както знаеш, смесват виното със смола, а древните са го смесвали с вода. Нищо чудно, че са

говорили за отравяне отвътре, след като са отравяли виното преди изобщо да са го опитали.

Азazel продължи разсъжденията си:

– Ще бъде необходимо само да се нагласят съответните ензими така, че да разграждат алкохола бързо и безпогрешно до нивото на двувъглероден фрагмент, който е метаболитен кръстопът за мазнините, въглехидратите и протеина и тогава няма изобщо да има никакви признаци на интоксикация. По този начин алкохолът ще стане пълноценна храна за организма.

– Все пак трябва да има някакво опиянение, Азazel; но само дотолкова, че да предизвика естествено безразличие към глупавите ограничения, научени в майчиния skut.

Той сякаш ме разбра отведнъж.

– О, да. Знам ги аз майките. Спомням си как третата ми майка казваше: „Азazel, не бива никога да притваряш мигателните си щипи пред младо малобе“, а как другояче можеш да...

Отново го прекъснах.

– Би ли могъл да направиш така, че малка част от поетия алкохол да не се разгражда толкова бързо и да предизвика незначително развеселящо опиянение?

– Няма нищо по-лесно – успокои ме Азazel и с недостоен жест на алчност погали четвъртинката долар, който му бях дал и който, изправен на ръб, беше по-висок от самия него.

Една седмица по-късно имах възможността да проверя Ищар. Това стана в барчето на един хотел в центъра, което тя освети с присъствието си толкова силно че няколко постоянни клиенти си сложиха тъмни очила и впиха поглед в нея.

Тя се изкиска.

– Какво правим тук? Ти знаеш, че не мога да пия.

– Това няма да е пиене, мило момиче. Това ще е само ментово сиропче. Ще ти хареса.

Бях се приготвил предварително и дадох знак за един „скакалец“.

Тя отпи кокетно от питието и каза:

– О, хубаво е – след което се облегна назад и му позволи щедро да се разлее по гърлото й. После прокара връхчето на красивия си език по също така красивите си устни и помоли:

– Може ли още едно?

– Разбира се – отговорих насърчително аз. – Само едно, защото изглежда глупаво, но съм забравил портфейла си?

– О, аз ще платя. Имам куп пари.

Красивата жена, както винаги съм казвал, се извисява най-много, когато се навежда да извади портмонето от чантата до краката си.

При така стеклите се обстоятелства пихме на воля. Поне тя. Поръча си още един „скакалец“, след това водка, след това двойно уиски със сода, още няколко други неща и когато всичко вече бе изпито, тя не проявяваше никакви признаци на опиянение, макар че нейната очарователна усмивка бе по-опияняваща от всичко, което бе погълнала. Тя заяви:

– Чувствам се така добре, така загрята и така готова – ако разбираш какво искам да кажа.

Мислех си, че разбирам, но не исках да избързвам със заключенията.

– Струва ми се, че на майка ти това не би й се понаряло.

(Изпитвах я, изпитвах я.)

Тя отговори:

– Какво знае майка ми? Нищо! А какво ще научи после? Пак нищо!

Изглежда ме предизвикателно, наведе се и вдигна ръката ми към съвършените си устни.

– Къде ще отидем?

Е, приятелю, мисля, че разбираш чувствата ми. Да откажа на млада дама, която вежливо и с копнеж моли за дребна услуга – такова нещо не бих могъл да извърша. Възпитаван съм да бъда винаги джентълмен. Но в този случай няколко мисли минаха през главата ми.

Първо, въпреки че сигурно трудно ще повярваш, но аз малко съм попреминал – ама съвсем мъничко – най-добрите си години, а една жена, толкова млада и силна като Ищар, може би по-трудно се задоволява, ако разбираш какво искам да кажа. Освен това, ако после си спомни какво се е случило и реши, че не й е харесало или си помисли, че съм се възползвал от нея, последиците биха могли да бъдат неприятни. Тя бе импулсивно създание и би могла да ме превърне в торба натрошени кокали още преди да ми е дала възможност за обяснение.

За това й предложих да се поразходим до нас и избрах дългия маршрут. Свежият вечерен въздух прочисти главата й от меката нега и аз се почувствах в безопасност.

Не обаче и другите. Няколко млади мъже дойдоха да ми разкажат

за Ищар, защото, както знаеш, има някакво благородно достойнство в моето поведение, което буди доверие. Никога не се срещаме в барове, тъй като въпросните мъже бяха решили поне за известно време да отбягват баровете. Те се опитвали да се нагодят към маниера на Ищар да обръща чаша след чаша, но много бързо усещали лошите последици.

– Абсолютно съм сигурен – се кълнеше един от тях, – че тя имаше скрита тръбичка, която води от ъгълчето на устата и към голяма бъчва под масата, но не успях да я открия. Но ако си мислиш, че всичко свършва дотук, много се лъжеш.

Бедният човечец бе обхванат от ужаса на преживяното. Той се опита да ми разкаже, но говореше почти несвързано.

– Изискванията й – повтаряше той едно и също. – Ненаситна е! Ненаситна!

Бях доволен, че проявих разум да избегна нещо, от което дори мъже в първата си младост едва бяха оцелели.

Не срещам често Ищар по това време – нали разбираш, тя бе твърде заета. Но все пак имах представа как консумира всички мъже в полова зрелост със стремителна бързина. Рано или късно щеше да й се наложи да разшири кръга. Наложил й се рано.

Тя ме срещна една сутрин, тръгваше за летището. Бе по-сочна отвсякога, по-ефирна, по-впечатляваща във всички възможни измерения. Нищо преживяно сякаш не бе й се отразило, освен че я правеше похубава.

Ищар измъкна бутилка от чантата си.

– Ром – обясни тя. – Пият го там, в Карибите, и е много мека и приятна напитка.

– За Карибите ли заминаваш, скъпа?

– О, да, и за други места. Мъжете у нас, изглежда, трудно издържат на алкохола и са слаби духом. Много съм разочарована от тях, макар че имах моменти на силни преживявания. Аз съм ти много благодарна, Джордж, за всичко това. Удоволствията ми започнаха, когато ти за пръв път ме запозна с онова ментово сиропче. Срамота е, че ние с теб...

– Глупости, мило момиче. Аз служа на човечеството, нали разбираш. Изобщо не мисля за себе си.

Тя ме млясна по бузата, целувката й ме изгори като сярна киселина, и си отиде. Аз попих потта от челото си със значително облекчение, но ми бе приятно, че поне веднъж нещо, за което бях помолил Азazel,

завършваше щастливо. Ишар, благодарение на получено наследство, бе богата и независима и можеше да се отдаде изцяло и блажено на примитивната си страст към удоволствията от алкохола и мъжете.

Или поне така си го представях.

Мина повече от година преди да я чуя отново. Тя се бе върнала в града и ми телефонира. Трябваше ми известно време, за да разбере кой се обажда. Беше изпаднала в истерия.

– Животът ми е свършен – крещеше тя. – Дори и майка ми вече не ме обича. Не разбирам как се случи това, но съм сигурна, че е по твоя вина. Ако не ми беше дал да опитам от онзи ментов сироп, нищо подобно нямаше да ми се случи.

– Но какво е станало, мила моя? – попитах аз разтреперан. Близостта с една бясна Ишар не би била безопасна.

– Идвай веднага тук. Ще видиш.

Любопитството ми някой ден ще ме умори. В този случай за малко да го стори. Не можах да устоя да не отида в къщата ѝ в покрайнините на града. Мъдро оставих входната врата отворена. Когато тя се появи с касапски нож в ръка, аз се обърнах и побягнах със скорост, от която щях да съм горд и в по-младите си години. За щастие, тя не се втурна да ме преследва.

Скоро след това тя отново замина и, доколкото ми е известно, оттогава не се е връщала. Живея в страх, че някой ден ще се върне. Такива като Ишар Мистик не прощават.

Джордж, изглежда, си мислеше, че е приключил разказа си.

– Но какво се бе случило? – нетърпеливо попитах аз.

– Не разбираш ли? Химическите процеси в нейното тяло бяха регулирани така, че да разграждат алкохола много ефективно на двувъглероден фрагмент, който е кръстопът на обмяната на въглехидратите, мазнините и протеините. Алкохолът за нея бе здравословната храна. А тя пиеше като сунгер, голям метър и осемдесет. И всичкият алкохол се превръщаше в двувъглероден фрагмент, а оттам, по метаболичната верига – в мазнина. Тя бе станала, с една дума, дебела; с две думи – огромно туловище. Цялата онази дивна красота се бе разширила и после изчезнала под натрупаните пластове лой.

Джордж поклати глава с ужас и съжаление и каза:

– Последниците от вредната напитка трудно могат да се оценят.

КРАЙ

© 1984 Айзък Азимов
© 1993 Мая Савова, превод от английски

Isaac Asimov
The Evil Drink Does, 1984

Набиране на текста: Светослав Иванов, 2006

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2084>]